

Viborg Kommune

Børnehuset Tommeliden

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 5
1.4 Læringsforståelse . . . 6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 13
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 13
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 13
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 14
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 14
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 14
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 16
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 16
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 17
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 18
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 23
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 23
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 23
6 AFSLUTNING . . . 24

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

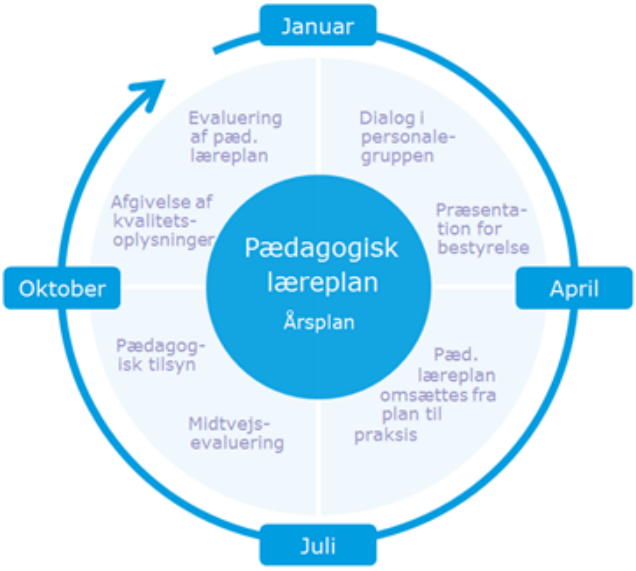
Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

1.1 Dagtilbuddets indledning

Børnehuset Tommeliden byder jer velkommen til læsning af vores læreplan, som skal gælde 2017-18. Læreplanen er vores pædagogiske arbejdsredskab, og den fortæller hvordan vi arbejder med de 6 læreplanstemaer, hvordan den pædagogiske praksis fungerer i dagligdagen og hvilke metoder vi anvender for at nå vores mål.
Overordnet danner læreplanen baggrund for planlægningen af tiltag i løbet af året. Refleksion og dokumentation er med til udvikle kvaliteten af vores læringsmiljø.
Det er ledelsen samt det pædagogiske personale i Tommeliden udarbejder læreplanen og forældrebestyrelsen inddrages i udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen samt opfølgningen af læreplanen.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

1.2 Dagtilbuddets værdier

Vi er en selvejende dagtilbud og vi følger de politikker og retningsliner Viborg Kommune udstikker.

Følgende værdier har været grundlæggende i Tommeliden gennem mange år.

Selvværd – værdi af dig som du er
Nærvær – værdien af at være tilstede i nuet
Samvær – værdien af oplevelser i fælleskabet
Ligeværd – værdien af vi alle er lige meget værd

Vi tilstræber at tilrettelægge dagligdagen så der tid til det enkelte barn, sådan vi kan være i nuet med det enkelte barn på en nærværende, og anerkendende måde. På den måde kan vi se, støtte, guide barnet i dannelse af relationer, så barnets læring og udvikling af at være en ligeværdig del af børnefælleskabet kan udfolde sig. Vores hverdag er vekslende mellem genkendelige hverdagsrutiner og planlagt aktiviteter og legetid. På den måde har barnet mulighed for at mestre de daglige gøremål ved at være aktiv deltagende og samtidig bliver barnet gennem aktiviteter og leg udfordret til at udforske verden og til at være nysgerrig på livet.
Vi lægger stor vægt på at være imødekommende, nysgerrige og lyttende i forældresamarbejdet. Vi planlægger modtagelse af nye børn og forældre. Vi anvender overgangsskema fra TOPI og har udarbejdet folder til nye forældre som indeholder forskellige oplysninger om dagligdagen, rutiner og forventninger til forældre. Samarbejdet med forældrene er meget vigtigt for at sikre den bedste trivsel, omsorg og udvikling for barnet.
Vi vægter daglig dialog med forældrene, og vi er fleksible og åbne overfor andre synsvinkler. Vi deler med forældre hvis vi har en bekymring omkring et barn, og samarbejder om løsninger. Vi benytter Den Tværfaglige Model, henter sparring via fokusgruppemøde sammen med forældre og laver handleplaner og følger op.
Vi er engagerede i det pædagogiske arbejde og har stor faglighed. Vi har alle kendskab til Marte Meo principperne i praksis, TOPI, og Smtte-modeller.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi tager udgangspunkt i barnets forudsætninger og udfordringer med henblik på bedst mulig udvikling og læring i dets hverdag
2. Princip: Vi tager hensyn til barnets perspektiv i skabelsen af læringsmiljøer
3. Princip: : Vi skaber en kultur præget af rummelighed og åbenhed hvor der er plads til alle – uanset alder, kunnen og kulturelle baggrund

4. Princip: Vi samarbejder med forældre og netværk , for at sikre den bedste trivsel, omsorg og udvikling for barnet
5. Princip: Vi fremmer en kultur, hvor IT er en naturlig del af hverdagen

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

1.4 Dagtilbuddets læringsforståelse

Barnet lærer når det udvikler sig, og udvikler sig når det lærer. Læring er barnets bestræbelser på at begribe verden (refleksion), at kunne agere i verden (handling) og blive sig selv i verden (identitet). Læring sker ved spontane oplevelser og leg, og ved at den voksne skaber eller understøtter situationer, der giver børnene mulighed for at fordybe sig og erhverve erfaring.
I hverdagen planlægges og organiseres den daglige praksis og metoder af pædagogerne. Den måde det sker på skaber kulturen og læringsmiljøet. Her er mulighed for barnet for bevidst og ubevidst læring. Pædagogerne er rollemodeller, og børn lære ved at iagttage, se, mærke værdier og holdninger. Børne lærer også af at se og efterligne hinanden. På den måde er børn også med-skabere af egen læring og af andres børns læring. Pædagogernes betydning i relationen er central og kræver metodisk og didaktisk refleksion.
Vi bestræber os på at skabe nogle rammer, hvor børn, forældre og ansatte oplever en varm og åben atmosfære som kan danne baggrund for en hverdag præget af tryghed, nærvær og glæde. Forskellige oplevelser og udfordringer er med til at udvikle barnet og vi bestræber os på at læringsmiljøet er præget af positive rammer og muligheder. Vi tager udgangspunkt i den forskellighed der kan være i udvikling og behov hos det enkelt barn, og som støtter og udfordrer barnet i sin videre udvikling.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

2.1 Dagtilbuddets overordnede læringsmål

For at børn kan mestre eget liv og blive robuste har det betydning at vi giver barnet mulighed for at være inkluderet i kulturelle og sociale fællesskaber. Det gør vi ved at tilrettelægge fælles aktiviteter for hele børnegruppen eller opfordrer eller inddrager barnet i aktiviteter og leg. Vi skal give barnet mulighed for at få sine handlinger, intentioner og følelser anerkendt. Det gør vi ved at benævne barnets initiativer i det daglige, ved at sætte ord på barnets følelser og behov. Vi skal giver barnet mulighed for at udfolde sig som selvstændigt og alsidigt individ, det gør vi ved at respektere og anerkende baret som et individ.
For at stimulere disse kompetencer i læringsmiljøer i dagtilbuddet er børn og voksne sammen i aktiviteter der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener og kunst og kultur.
Vi har til opgave at sørge for, at barnet bliver så dygtig, som de kan og trives og blive livsduelige voksne. Det gør vi ved at udfordre dem og inddrage dem i læringsprocessen.
Vi er forpligtet til at samarbejde med forældre om barnet og til at have fokus på bla. den sproglige udvikling og yde en særlig indsats ved behov.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

2.2 Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Når vi har børn med særlige behov eller udfordringer yder vi en særlig indsats, hvor der tages udgangspunkt i de samme metoder og principper,som vi bruger til øvrige børn. I forbindelse med brug af Topi, undersøges og drøftes hvordan vi kan støtte barnets udvikling, først på den stue hvor barnet er, senere deles informationer med det pædagogiske personale, sådan alle kan sparre/ inspirere og deltage i hvordan vi kan støtte barnet i at mestre sine udfordringer. Til dette bruger vi LP-modellen og vi laver derefter en handleplan / plan for indsatsen. Vi inddrager forældrene via samtale i hverdagen og ved forældresamtaler. Vi benytter os fokusgruppemøder, hvor det er muligt for os at få en tværfaglig vurdering i samarbejde med forældrene. I de tilfælde hvor der er behov for yderligere og mere hjælp end vi selv kan yde søges fx råd og vejledning eller der laves en indstilling til PPL for yderligere udredning og fokus.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

2.3 Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion

Vi arbejder bevist med aktiviteter i fællesskaber. Vi har fokus på den sociale opmærksomhed sådan alle føler sig set og føler sig værdifulde. Vi lægger vægt på at vi hjælper hinanden, er opmærksomme på det verbale og nonverbale sprog, sådan at det er muligt for det enkelte barn at bidrage positivt og have udbytte af det fælleskab vi har med hinanden i legegruppen, i aktivitetsgruppen, i hverdagen på stuen, ude og inde i større og mindre grupper, i selvvalgte og sammensatte grupperinger.
Ved overgang fra et andet dagtilbud til os, lægger vi vægt på overleveringssamtaler det pædagogisk personale institutionerne imellem og forældrene, for at udveksle oplysninger, som har betydning for barnet og familien

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

2.4 Dagtilbuddets sprogindsats

Vi har to sprogpædagoger i vores dagtilbud. En i børnehaven og en i vuggestuen. Vi laver en sprogvurdering af alle 3-årige børn. Alt efter hvor modent barnet er i sin sproglige udvikling vurderes om vurderingen skal foretages fra barnet er 2 år og 10. mdr, altså i vuggestuen, eller om det giver mening at vente med vurderingen til barnet er startet i børnhaven. Resultatet af vurderingen deles med forældrene, og forældrene inddrages ved samtale om resultatet. Her fortælles om ideer til hvordan forældrne kan være med til at stimulere barnets sproglige udfordringer. Hvis barnet har behov for en særlig eller fokuseret indsats, iværksættes dette af sprogpædagogen. Alle børn sprogscreenes igen som 5 årige. Alle børn testes i efteråret. For de børn som har modtaget særlig eller fokuseret indsats testes igen i foråret. Det pædagogiske personale deler oplysninger og handleplaner for fokuseret og særlig indsats på særlige møder med sprogindsatsen på dagsorden. Alle resultater findes i Rambøls modul.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

2.5 Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhænge

Vi arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og forældre, både i vuggestuen og børnhaven. Vi anvender overgangskemaer til brug når der afholdes overgangssamtaler fra fx vuggestue til børnhave, eller til andre dagtilbud, fx skole. Forældrene bidrager og har hjemme udfyldt et skema til brug ved ved overgangssamtalen.
Ved modtagelse af nye børn til vores dagtilbud, har vi udarbejdet forældreinformation, en folder for hhv vuggestuen og børnehaven, hvor oplysninger om dagligdagen og forventninger til forældrene står beskrevet. Endvidere er der udarbejdet en huske liste som pædagogerne kan benytte ved modtagelse af ny forældre og børn i vuggestuen.
Når vi har modtaget informationer om nye børn eller vi har børn som skal starte i børnehaven foretages fordeling af børn til børnehave samt en fordeling af børn til stuerne i vuggestuen. Vi har udarbejdet nogle principper, som beskriver hvilke hensyn der kan /skal søges indfriet ved fordelingen. Fx pædagogiske hensyn, søskende, legerelationer, at stuerne skal have ensartede antal børn. Det giver os fællesskab og fællesviden og mulighed for at lave gode løsninger.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Nye børn og forældre opfordres til at komme på flere besøg inden start. Besøget aftales med det pædagogiske personale og formålet er at vi lærer hinanden at kende. Der udveksles informationer omkring barnet, og giver en mulighed for at barnet og forældrene kan få et indtryk af vores dagtilbud, mærke stemningen, se hvad der foregår, være med i de daglige rutiner, lege. Der aftales hvordan starten skal planlægges.
Ved overgang fra vores vuggestue til børnehaven arrangeres besøgsdage, hvor det nye børnehavebarn kommer på besøg og har madpakke med, som barnet spiser sammen med børnehaven den dag. Vi afpasser besøget efter hvad barnet kan overskue, vi ønsker at det skal være positivt for barnet at være på besøg.
Ved overgang fra børnehave til Nordre skole arrangeres besøg i løbet af året i SFO-lokalerne Her leger børnehavebørnene i SFO en og bliver bekendt med den. I foråret arrangeres besøg på Nordre skole i børnehaveklasserne. Vi får ofte invitation, hvis vi har børn som skal gå på andre skoler end Nordre Skole. I det omfang vi kan afse ressourcer vil vi gerne tage på besøg til glæde for de børn, som får deres gang der. Der afholdes overleveringssamtaler mellem skole, dagtilbud og forældre i forbindelse med overgang til skole.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Børnehuset Tommeliden er placeret naturskønt med den dejlige Digterparken som nærmeste nabo. Vi er tæt på Nordre skole, som er den skole vi samarbejde med.
Tommeliden er en af byens ældste institutioner. Oprindeligt placeret i midtbyen som ren vuggestue, senere udflyttet som vuggestue til sin nuværende placering i Digterparken. I midten af 90 - erne blev Tommeliden omdannet til en integreret institution 0-6 år og derefter udvidet gennem årene til dens nuværende kapacitet med ca 36 vuggestuebørn og 57 børnehavebørn. Vi modtager børn fra lokalområdet, hovedsagelig fra de omkringliggende villakvarterer, men også børn fra lejlighedskomplekset, som omkranser parken. Vi har hovedsagelig etnisk danske familier, enkelte flersprogede familier fx fra Polen, eller Kina.
Personalet har for de flestes vedkommende været ansatte i huset gennem flere år. Der er ansat 11 pædagoger og 6 medhjælpere samt en pædagogisk leder. Vi har fuld kost i vuggestuen og tilbud om eftermiddagsmad i børnehaven. Til at varetage opgaver i forbindelse med køkkenet har vi ansat en køkkenleder, desuden har vi en serviceassistent, som udfører praktiske opgaver med vasketøj, oprydning mm.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	30,0
Sociale kompetencer	30,0
Sproglig udvikling	10,0
Krop og bevægelse	10,0
Naturen og naturfænomener	10,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	10,0

Kommentar:

Vores begrundelse er at vi skal give det enkelte barn mulighed for at udvikle og styrke selvværd og selvtillid. For herigennem at danne sociale kompetencer.
Vi bruger selvfølgelig også de andre læreplanstemaer i dagligdagen gennem aktiviteter.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børnenettet.

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Hver gang vi laver en evaluering eller har en snak om pædagogik, bliver vi enige om at praksis enten skal justeres, ændre eller fungere tilfredsstillende. Et udvalg af ansatte eller ledelsen udarbejder forslag til ny praksis, fremlægges for alle og iværksættes.
For at fastholde den pædagogiske vinkel i det daglige arbejde udarbejdes SMTTE-modeller for mindre forløb på de enkelte stuer. det kan fx handle om venskab, ture ud af huset, musikforløb og lignende. disse evalueres på den enkelte stue og deles evt med personalegruppen.
Ved større pædagogiske projekter arbejder vi mere systematisk med forberedelsen og evalueringen. der foreligger som regel en SMTTE-model, som danner baggrund for evalueringen. For at udvide perspektiverne og få større bevidsthed om læring for både børn og personale lavede vi en udvidet evaluering netop med det projekt. Vi evaluerede på følgende spørgsmål :
1. mål -hvad ville vi / hvad var barnets perspektiv ?
2. arbejdsformer - hvad gjorde v i/ hvad gjorde børnene ?
3. hvad har vi lært af forløbet / hvad lært børnene ?
4.tegn - hvad så vi/ hvor er vi nu / hvad optager børnene ?
5. hvad tager vi med fremover
Denne metode gav os mulighed for refleksion over projektet, mere dybde og gav et større perspektiv over hvad et egentlig var vi havde lavet, lært gennem projektet.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Vi vil gerne at der hos os er mulighed for at det enkelte barn kan få styrket sit selvværd/selvtillid i trygge og kendte rammer. At vi har fokus på at have et miljø hvor børnene og forældrene trives.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At alle børn føler, at de bliver set og anerkendt for den de er.
At det enkelte barn udvikler sig og flytter sine grænser i trygge omgivelser.
At vi giver barnet mulighed for at få styrket selvværd/selvtillid.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet er glad og udvikler sig.
2. Tegn: At barnet modtages posivivt af andre.
3. Tegn: At barnet tør være sig selv.
4. Tegn: At barnet følser sig set og værdsat.
5. Tegn: At barnet er en del af fællesskabet og bliver set af de andre børn.
6. Tegn: At barnet selv er med til at skabe relationer.
7. Tegn: At barnet har en ven/venner og bliver valgt til i legen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: At vi er nærværende og anerkendende voksne, der ser det enkelte barn.
2. Tiltag: At vi ser barnets ressourcer i stedet for dets begrænsinger.
3. Tiltag: At vi giver mulighed for at vise at det er ok at være forskellige.
4. Tiltag: At vi giver mulighed for udfordringer i hverdagen.
5. Tiltag: At vi hjælper/lære barnet med at sætte ord på sine følelser og handlinger.
6. Tiltag: At vi hjælper og guider børnene til at være en del af en relation/fællesskab.
7. Tiltag: At vi gør meget ud af at tage godt imod børnene, både ved start og ved vinkesituationer.
8. Tiltag: At vi er lyttende i forhold til hvad børnene har at fortælle.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

I Tommeliden arbejder vi med at bidrage og hjælpe til med at give barnet muligheder for at danne udviklende relationer/venskaber. Både alderssvarende og på tværs af alder.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At det enkelte barn får mulighed for at vise hvad de er gode til.
At barnet føler sig betydningsfuld overfor andre.
At barnet er en del af fællesskabet.
At de voksne er gode rollemodeller.
Vi skal give barnet mulighed for at opnå erfaring i fx. at lytte, give plads, og hjælpe andre.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet leger med og viser hensyn til andre.
2. Tegn: At barnet indgår i forskellige fællesskaber.
3. Tegn: At barnet kan agere socialt i både planlagte og frie aktiviteter.
4. Tegn: At barnet kan begå sig i vores dagligdag.
5. Tegn: At barnet selv opsøger relationer og danner nye venskaber.
6. Tegn: At barnet udvikler kompetencer og redskaber til konfliktløsning.
7. Tegn: At barnet kan vente på tur og give plads til hinanden.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: At vi voksne er gode til at sætte ord på, at alle er lige gode selvom vi er forskellige.
2. Tiltag: At vi har barnets nærmeste udviklingszone i centrum.
3. Tiltag: At børnene opfordres til at hjælpe hinanden.
4. Tiltag: At vi voksne har ansvaret for at det enkelte barn er en del af fællesskabet.
5. Tiltag: At vi planlægger aktiviteter der gør at børnene ser hinanden og opnår forståelse af hinanden.
6. Tiltag: At vi voksne guider i konfliktløsninger.
7. Tiltag: At vi voksne skaber læringsmiljøer, hvor barnets sociale kompetencer er omdrejningspunktet.
8. Tiltag: At børnene deltager i strukturerede aktiviteter såsom samling, projekter, ture mm.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Vi arbejder i Tommeliden med at det enkelte barn har mulighed for at udvikle deres sprog gennem dagligdagens aktiviteter. Vi støtter barnets interesse for bogstaver, sange, rim, remser.
Vi anvender Rambøll results til at sprogvudere de 3 og 5 årige.
Vi har gennem talepædagog og sprogpædagog understøttende undervisning for de børn der har særlige udfordringer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At det enkelte barn udvikler sig sprogligt.
At det enkelte barn bliver hørt og talt med.
At personalet anvender "sprogpakken 2012"
At barnet får mulighed for at lære at lære, at sproget skaber kontakt, løser konflikter og er et vigtigt redskab i samspillet med andre.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet udvikler sproget alderssvarende.
2. Tegn: At barnet bruger og anvender sproget i rollelege og andre former for kommunikation.
3. Tegn: At barnet anvender sproget i konflikthåndtering.
4. Tegn: At barnet anvender på eget initiativ spil, bøger mm.
5. Tegn: At barnet indgår i forskellige samtaler med andre børn og voksne.
6. Tegn: At barnet sætter ord på følelser og handllinger.
7. Tegn: At barnet kan modtage og forstå en besked.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: At vi bruger de 10 understøttende sprogstradigier.
2. Tiltag: At vi giver barnet mulighed for at udtrykke sig sprogligt gennem lege, sange, rim og remser.
3. Tiltag: At vi benytter os af dialogisk læsning.
4. Tiltag: At vi skaber læringsmiljøer således at barnet kan udtrykke behov, følelser og tanker.
5. Tiltag: At vi voksne er sprogligt opmærksomme og nysgerrige sammen med børnene.
6. Tiltag: At vi er sproglige rollemodeller.
7. Tiltag: At børnene præsenteres for sprog som skrift, tale og kropssprog.
8. Tiltag: At de voksne opfordre til anvendelse af tal og bogstaver.
9. Tiltag: At vi bruger Rambøll results til at sprogteste børnene.

10. Tiltag: At vi samarbejde med eksterne samarbejdspartner som talepædagog.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

I Tommeliden udvikler vi børnene motorisk gennem leg og bevægelse.
Dette skaber grundlag for et sund og robust barn. Vi giver barnet oplevelsen af at kunne bruge egen krop og nye sider af egen krop.
Vi tager børn ud og bruger nærmiljøet, VGF, Digterparkløb, legepladser mm.
Pt. har vi et stort projekt om krop og bevægelse.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At barnet udvikler sig grovmotorisk, finmotorisk og sansemotorisk.
At turde bevæge sig og udfordre sig selv, både ude og inde.
At barnet opnår forståelse og kendskab til egen krop og egne muligheder.
At barnet viser glæde ved bevægelse.
At barnet opnår viden om hygiejnens betydning.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet gør brug af kroppen og øver sig i nye færdigheder.
2. Tegn: At barnet viser glæde ved bevægelse.
3. Tegn: At barnet kender til egen krop og muligheder.
4. Tegn: At barnet eksperimentere med egen krop.
5. Tegn: At barnet anvender og stimulere deres sanser.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: At vi er gode rollemodeller.
2. Tiltag: At vi planlægger aktiviteter der tilgodeser leg og bevægelse.
3. Tiltag: At vi er med til at udvikle den vestibulær sans, taktile sans og kinæstetiske sans.
4. Tiltag: At barnet udfordres til bevægelse både ude og inde.
5. Tiltag: At vi efter motorikforløb giver mulighed for afslapning/børneyoga.
6. Tiltag: At vi bruger udearealer til fysisk udfoldelse.
7. Tiltag: At vi sætter fokus på at barnet bliver mere selvhjulpet.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

At barnet udvikler respekt og forståelse for, og oplever glæden ved at være i naturen. Det gør vi ved at være på ture ud i nærmiljøet. Vi bruger ting fra naturen og snakker om naturen.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At vi giver barnet mulighed for at opleve naturen og de forskellige årstider.
At vi giver barnet mulighed for at eksperimentere i og anvende naturen.
At vi giver barnet forståelse for den natur vi lever i og har ansvaret for.
At vores legeplads skal give børnene mulighed for oplevelser med sand, vand, ild, urtehave, insekter, padder, samt oplevelser med madlavning og fordybelse ved bål.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet viser begejstring for nyt i naturen.
2. Tegn: At barnet barnet er nysgerrig og undersøgende i naturen.
3. Tegn: At barnet vidreformidler oplevelser i naturen som egenfortællinger.
4. Tegn: At barnet udviser respekt/forståelse for naturen.
5. Tegn: At barnet opsøger information om det de oplever i naturen.
6. Tegn: At barnet bruger deres sanser, tør føle, lugte, smage, høre og se i naturen.
7. Tegn: At barnet selv finder legerum i naturen.
8. Tegn: At barnet bruger deres fantasi i naturen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: At vi giver barnet en forståelse af hvordan vi behandler vores natur.
2. Tiltag: At vi giver barnet en forståelse for oplevelsen af "fra jord til bord".
3. Tiltag: At de voksne sørger for redskaber til at undersøge naturen med.
4. Tiltag: At vi er ude i alt slags vejr.
5. Tiltag: Bruge legepladsen, kikke og undersøge det vi finder.
6. Tiltag: De voksne hjælper med at finde ting i naturen, som vi tager med hjem og undersøger nærmere.
7. Tiltag: Ture ud af huset.
8. Tiltag: At vi vil passe på vores legeplads.
9. Tiltag: At vi voksne har dialog med børnene om de følelser naturen giver dem.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

I Tommeliden opnår barnet forståelse og større tilgang til omverdenen, især nærmiljøet. Gennem forskellige traditioner, højtider og kulturer. Vi gør meget ud af traditioner gennem årets gang. - Fastelavn, påske, jul mm.
Vi skaber rammer og muligheder for at barnet bliver præsenteret for forskellige udtryksformer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At barnet får kendskab til de forskellig traditioner og højtider.
At barnet får mulighed for at eksperimentere og improvisere med forskellige udtryksformer.
At barnet genkender traditioner, sange mm.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet kan se sine spor gennem dokumentation på stuen.
2. Tegn: At barnet udtrykker sig gennem kreative aktiviteter.
3. Tegn: At barnet bruger udklædning i rollelege.
4. Tegn: At barnet synger med, klipper, maler, danser. Dvs. de giver udtryk for sig selv på forskellige måder.
5. Tegn: At barnet selv tager initiativ til at synge, danse, lege mm.
6. Tegn: At barnet udviser glæde og engagement ved at deltage i kulturelle og kreative aktiviteter.
7. Tegn: At barnet viser glæde og ejerskab ved deres færdige produkter.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: At vi bibeholder husets traditioner, såsom fastelavn, jul mm.
2. Tiltag: At vi giver barnet mulighed for at få kendskab til de martialer vi har til rådighed, bl.a. pap, papir, ler m.
3. Tiltag: At vi gennem historiefortælling, rolleleg og teater giver barnet kendskab til forskellige udtryksformer.
4. Tiltag: At vi i grupperne inviterer hinanden til eks. teater, dans, sang mm.
5. Tiltag: At vi vil skabe et læringsmiljø der giver barnet mulighed for at få oplevelser.
6. Tiltag: At vi introducerer barnet for musik, sang og dans.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Børnemiljøet handler om , hvordan børnene trives med hinanden, de voksne og de aktuelle rammer inde og ude. arbejdet med børnemiljøet skal sikre et miljø, der fremmer børnenes trivsel, læring og udvikling. Det fysiske børnemiljøhandler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds og sundhedsmæssige forhold, som indretning, hygiejne og materiale valg. de psykiske børnemiljø drejer sig om hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen og kan knyttes til begreber som fællesskab, venskab og tryghed. Det æstetiske børnemiljø har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser og har betydning for om børnene finder Tommeliden inspirerende. (kilde : dcum.dk) Den faglige refleksion over hverdagen sammen med børnene danner baggrund for at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv. I børnehaven tolkes børnemiljøet gennem samtale med børnene samt faglige vurderinger, set fra barnets synvinkel, pædagogernes tolkning af barnets intentioner og udfordringer samt indlevelse i hvordan det ser ud fra barnets synsvinkel. Der er fokus på et inkluderende børnemiljø, hvor håndtering af processer sker ud fra ønske om at der er plads til alle i fællesskabet, dannelse af relationer og forståelse for børnenes ønsker og behov samt værdsættelse af den enkeltes bidrag til fælleskabet.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

At alle føler sig velkommen og mødes med et åbent sind. At børnene bliver mødt med tydelige voksne. At børnene bliver set, anerkendt og respekteret som betydningsfuld individ. At børnene indgår i relationer. At børnene behandler hinanden ordentlig og at der er konstruktiv konfliktløsning. At huset er indrettet, sådan at barnet har mulighed for at mestre at være selvhjulpne. At huset er indrettet sådan at der er mulighed for fordybelse/ til store armbevægelser. At børnenes spor kan ses i huset.

6 AFSLUTNING

Dette var således læreplan for børnehaven i Børnehuset Tommeliden. Planen revideres igen i 2018. Vi glæder os til at få læreplanen levendegjort i det kommende år.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**